

Oddíl I.

.....

1958 /1/

Vsadils na totální nejistotu. Na větu, která nestačila ani pořádně zaznít, a už zanikla ve vřavě pijatyky. Na pár slov, který nezaslech nikdo kromě tebe – a kromě něj, pochopitelně. Nebyl sis jistej, neslyšels jenom to, cos slyšet dávno chtěl?

Seděls u vedlejšího stolu, zpocenej, ufuněnej a otočils do sebe další škopek. Sedmej, osmej...? On právě dosed. Natřásal se při muzice s nějakou macatou courou, tisknul se na ni, až se lidi ohlíželi, a když se ohlídl i Majka, šáh jí blbec na zadek. Právě tahle chyba ho bude stát úplně všechno. Roky si dával majzla, obezřetnej jak partyzán, a teď udělá takovou kravinu! Prostě kašpar. Vždycky byl bejk, nedal si říct, nezkrotl sám, nezkrotila ho žádná, ani prstýnek ho nezkrotil. Teď ale hráb tý běhně na prdel – a zkrotne, že to neviděl.

Majka už měla taky upito, bylo k půlnoci. Myslela asi, že všechen ten rambajs okolo její slova bezpečně pohřbí. Nebo nemyslela vůbec na nic, nebo na pomstu. Jako ty.

Chlíváku, to se mi tady budeš kurvit přímo před lidma? zaječela. Nekřičel, nevysvětloval, jenom vstal a obřadně, jako z nějakejch blbejch filmů z buržoazní republiky ji požádal o tanec. Dechovka na pódiu začala hrát Včera jsem byl u muziky. Odfrkla si, jako by zaržál kůň, taky si stoupla, popošla k němu, až těsně před něj a flus! Plivla mu do ksichtu. To byla ta chvíle. Už to prostě nevydržel, vjel do

něj všecken vztek těch dlouhých roků a oběma pazourama ji chytil pod krkem.

Tak dělej, dyť to umíš, jako tehdy v Ratajském lese, ne? vyjekla.

Fakt jsi to slyšel? Měla sevřenej krk, sípala, lidi se přeřvávali, kňučela do toho křídlovka. Jako tenkrát v Ratajském lese... Tohle jsou ty slova, který se můžou stát činem, jen čekají na někoho, kdo z nich ten čin dostane. Na tebe čekaly. Musels ovšem reagovat hned.

Prudce jsi vstal a židli odkop za sebe. Potřebovals na sebe upozornit, kdyby se teď neohlíd, ta chvíle by plonkově minula a ty by sis moh klidně dojít pro další pivo. Kašpar si tě ale všim a uvolnil sevření. Lek se. Jistojistě si nepomyslel, že bys právě ty šel Majce pomáhat, už je ti úplně volná, to věděl on i každej. Ne, o pomoc ti nejde.

Když se to tehdy před šesti roky stalo, hned tě napadlo, že by to moh mít na hrbu právě Kašpar. Revoluční instinkt? S tím běž, soudruhu, do prdele, ten můžeš aplikovat u vás ve fabrice, ale ne tady při vyšetřování, odbyli tě tehdy v Hoře. Sotva tě vyhodili na chodbu, začli se chechtat. Určitě tobě. Komu jinýmu?

Tlemit se uměli, ale najít pachatele, to ne. Když se s tím pořád babrali, i když se pak už s tím babrat přestali, věřils, že se Kašpar nějak prozradí, že ho právě ty přivedeš k odplatě, který se říká spravedlnost. Jednu dobu sis dokonce v koupelně při holení cvičil takovej vševědoucí úsměv. Popatlal sis držku pitralonem a zatlemil ses do zrcadla: Tak vidíš, přece jen na tebe, kašpárku, došlo... Roky minuly a nedošlo na něj. Vzdal ses naděje, jen vzteku ne. A teď, najednou a bez varování, je ta chvíle tady.

Civíš na něj s vědomím sil, který konečně stojí na tvý straně. Oproti nácviku v koupelně se to obešlo bez průpovědek, stejně by tě Kašpar neslyšel, a ještě by mu mohlo

dojít, že ani tys nemoh pořádně slyšet je. Ještě se moh zachránit. Moh začít Majku třeba znovu škrtit, moh ji vytáhnout na parket a při valčíku jí taky šáhnout na prdel, moh dokonce znovu vyrazit za tou courou, než ji začne vobdělávat někdo druhej. Moh ti třeba i jednu vrazit. To všechno moh, ale on udělal to jediný, co udělat neměl. Odešel. Prostě a jednoduše vypad ze sálu, skoro utek. Přiznání jak víno, lepší než písemnej elaborát podepsanej kdovíkolika hodnověrnejma svědkama. Jen jsi ted' nesměl udělat chybu. On tu svou už udělal.

Nemám s nima žádný slitování. Oni ho taky neměli, a dobře věděli proč. Ne z nějaký přirozený krutosti, žádná sudička jim nestála u kolíčky, aby je zaklela: Ty, růžovoučký miminko, budeš obzvláštní hajzl. Ani proto, že celej systém, ve kterým se tak zdárně pohybovali, povýšil krutost na základní komunikační kód.

Takhle to chápou jejich oběti, ale šeredně se pletou. Všichni zažili tolik krutosti, že sami být krutí už nemůžou; což je koneckonců v pořádku. Zároveň si ale myslej, že musej mít s těma sviněma slitování. Jako by to nějak souviselo... Já krutá nejsem, aspoň teda většinou, ale slitování s nima nemám naprosto žádný. I kdyby prosili... A oni stejně neprosí.

Co by na to řekla máma? Mami, co bys řekla? Ty, kterás byla mnohem víc obětí než kdo jinej: bez rodičů, bez minulosti, o budoucnosti nemluvě. Rozuměla bys tý zlobě, dokázala bys taková bejt, aspoň na chvílku? Ty ses vždycky nad každým slitovala, nade všema. Ne, nerozuměla bys mi v tom, co děláme, odmítla bys to, možná by ses nade mnou rozbřečela jako už tolikrát. Ale stejně! Stejně je to úkol, kterej mám od tebe. Dalas mi ho tím, co ti udělali.

Tenhle pravěkej laptop jsi mi koupila ještě ty. Pamatuješ? Vyhovuje mi, moc toho neumí a já taky ne. Chazarskej slovník. Tuhle knížku jsem nečetla a nikdy číst nebudu, ale stejně mám otevřenej chat na jednom křečovitým literárním serveru právě pod ní. Diskuzní prostor pod recenzema na starý knížky je dost bezpečný internetový prostředí, vůbec nikdo tam nechodí. Mobily a emaily, whatsapp a skype už raděj nepoužíváme, jen k naprosto nezávazný komunikaci: Pudeš večer na koncert?, Zahulíme?, Vypíš se se mnou zase? Nic víc.

Jdou po nás. Možná jsem paranoidní, ale je to jako při nechráněném sexu – stokrát si můžeš dávat majzla, a jenom jednou si ho nedáš a hned se to s tebou veze. I v naší činnosti to stačí posrat jednou. Někdy na chvíli vytvoříme skupinu na facebooku, sejdem se na twitteru, ale tohle všechno je příliš otevřený prostředí. Jo, je to skoro bezbřehejší prostor, ale přehlednější jako rodné širé, scelené lány. Lepší je přikrčit se někde v houští. I kdyby věděli, že tam jsme, a oni to vědí, budou nás hledat hůř. Navíc se odtud dá líp zdrhat. Aspoň teda doufám.

Už pětatřicet minut mám na kompu otevřenou chat pod tou chazarskou knížkou. Recenze od týpka, kterej knihu objevil – nesnáším to slovo, každej je jak Kolumbus – nadchnul se pro ni – nesnáším nadšence, jsou jako sprinteři, vyrazej a za první zatáčkou jim dojde dech nebo orientace – a pověsil ji na tenhle zaprášenej server. My se pověsili k tomu, kromě nás je tu jen pár zapomenutejch názorů na chazarskou diskuzi. (Nesnáším mimochodem ani názory; když za náma přijde někdo, že má názor shodnej s tím naším, vyrazíme ho. Nejde o názory, jde přece, sakra, o postoje. Nechápu, jak tohle může někdo nechápat.) Chazarskej slovník je pro tuhle chvíli náš komunikační prostor. Zatím ale nikdo nekomunikuje. Kurva.

Doprava?

Počkej.

Tak doprava, nebo jak?

Vydrž, dívám se...

Předválečná fordka zastavila na lesní křižovatce. Se zapnutým motorem zůstala stát na průsečíku cest, aby mohla bez couvání zabočit na kteroukoliv z nich. Kdyby zezadu přijel někdo druhý, těžko by se vyhýbal, ale to je jen teorie, takhle v podvečer tudy nepojede nikdo. Řidič čeká, neví co by. Druhou rukou si z kloubní jamky povytáhl ukazováček, silou, až prst dutě zapraštěl. Následoval prostředníček. Lup, lup! Zaznělo to, jako kdyby veverky louskaly na volantu lískové oříšky.

Nech toho, naskakuje mi z tebe husí kůže, okřikl ho spolejzdec a šteloval si na klíně mapu. Jo, doprava, dohledal po chvíli cestu.

Jsem ti to říkal, prohlásil řidič. Udělal pravičkou pohyb směrem k řadicí páce, ale zařazení jedničky ještě odložil. Na vteřinku to vypadalo, že se bude věnovat prsteníčku a malíčku, pak se rozhodl pro komplexnější řešení. Všechny prsty obou rukou kromě palců opřel o horní oblouk volantu a pohybem dlaní je zvrátil dozadu. Lup! Jako by tu večerelo celé vyhladovělé stádo veverek.

Jak tys moh dělat rysy?! S těmadle vykloktanejšma pazourama jsi nemoh udržet ani pravitko!

No právě! Zrovna tohle dělnická třída bystře odhalila, a já proto zcela správně skončil ve výrobě. Na tahání kýblů s kyselinou jemnou motoriku nepotřebuješ.

Seš vůl jak lev.

Ani dneska žádná jemná motorika nebude třeba...

To ne.

Rozjeli se. Osobní auto na venkově vždycky vzbudí pozornost. Jen občas tu nějaké projede, ale aby ve vsi přímo zastavilo? Dřív maximálně tak u starosty, a to bejvali pánové z města ohlášený pár dní dopředu, aby se všichni stihli náležitě přichystat. Dneska zastaví fordka před docela jiným barákem. Návštěva nebude očekávaná a měla by bejt co možná nejkratší.

Osobní auto ve Smrku nikdo nemá, je tu jen pár zetek a jedna pragovka pětistovka se sajdkárou. Ti dva to vědí od partáka, od zadavatele, jak mu začali s ironií a z opatrnosti říkat, když za nima s touhle věcí někdy před měsícem přišel. S osobákem vzbudí pozornost tak jako tak, nemá cenu zkoušet bejt nenápadní. Naopak, trochu pompy do toho! To vždycky působí věrohodně, a dneska tuplem. Zadavatel jim cestu k baráčku Anny Felbabové popsal přesně, nakreslil dokonce plánek. Řidič přesto jednu chvíli uvažoval, že se ve vsi ještě někoho optají na cestu. To kvůli taktice, budou tak nápadný, až budou úplně nenápadný, konspiroval. Blbče, moc čteš rodokapsy, zamítl nápad jeho kumpán. Čím míň lidí uvidí naše ksichty, tím líp.

Víš, co způsobí největší strach? zeptal se teď.

Nefilozofuj a dávej bacha na cestu, ať se zase neztratíme.

Neztratili jsme se, jen jsem to kontroloval, ohradil se klidně navigátor.

Míjeli pastvinu, na které zevlovali dva koně. Když je ten menší zmerčil, popoběhl směrem k nim a chvílku běžel spolu s autem. Jako by si chtěl zazávodit. Himlhergot, tak už o nás ví první živá duše, zanádal řídič a přidal, možná podvědomě. Kůň zůstal stát někde vzadu a fordka mu zmizela z dohledu. Co způsobí největší strach? zeptal se řídič.

Nejistota.

Muž za volantem chvíli vyčkal, jestli ze spolujezdce nevypadne něco dalšího, ten ale svou myšlenku dokončil

jediným slovem. To je všechno, co mi řekneš? Já myslel, kdovíjak nebudeš rozprávět, vytvářet ty své filozofický vývody, a ty zatím řekneš jen nejistota, zazubil se.

Nejistota stačí.

Stejně barák, ale asi jiná kancelář, je už to let, cos tu byl poprvý, to si nemůžeš pamatovat. Kanceláře jsou všude jedna jako druhá, na výboře, při zemědělský komisi i tady. Každopádně tu dnes jsou jiní soudruzi a docela jiný přístup.

Spousta lidí, i těch, co pochopili dobu a stojí ve správném šiku, by se sem bála vejít. Natož aby se sem hnali dobrovolně. Poserové. Vono ale nestačí na správný straně stát, jednou se tam postavit a myslet, že máš pro život vystačeno. Houby, je třeba se tam stavět s vytrvalostí, dokola, do zblbnutí, jako by všechno pokaždý začínalo znovu. Odbejt si to každý ráno jako nějaký divošskej rituál, probudit se, vychcat a správně se zařadit. No, každé den je možná zbytečně často, aspoň na vsi, tam je všechno pomalejší, ale občas se to zopakovat musí. A ty vycítíš, kdy to občas přijde. Včera v noci přišlo.

Jedeš se zařadit prvním autobusem. Na zastávce v Onomyšli zalízalo za nehty. Nějaká babka s tebou chtěla zaplíst hovory, odbyls ji. Chlapi, co jeli do Hory na ranní, byli nemluvní jako ty, stejně schoulený, podobně nevyspalí. Kodrcali jste se po vesničkách vstříc spíš světlejší mlze na obzoru než slunci, který tam logicky někde muselo být. Seděls vepředu, aby to tebou tolik nedrcalo, a probíral ses z kocoviny spánkem. Až zastavíte, možná do sebe hodíš ještě jeden acylpyrin. Snad jsi cestou opravdu usnul, snad ne, nemáš rád ten stav, kdy nevíš, co se s tebou děje, připadáš si v těch chvílích vodkopanej, bez dohledu. Z mátoh tě probral student, co si přised na jedný zastávce, sedačky v autobuse se postupně zaplňovaly. Všichni jedou do Hory, do školy, do fabriky, nakoupit, k doktorovi..., na Bezpečnost.

Přijeli jste brzo. Měl jsi skoro hodinu, než vrátnej ode-
mkne barák. Moh ses projít po městě, žádný kostely a parky
tě ale neinteresujou. Nebo si dát vyprošťováka v hospodě
V Kotoru. K tomu ses neodhodlal. Ráno sis čistil držku, aby
z tebe nepáchlo. Nemáš doma nikoho, koho by ses zeptal:
Smrdím ještě? Tak sis dejchnul na dlaň a rychle, dokud to
nevyprchá, sis čichnul. Snad dobrý. Co potřebuješ, je udě-
lat dojem. Nic jinýho s sebou nemáš, žádný lejstra, jen ten
dojem, musej ti důvěřovat, vzít tvou výpověď jako realitu.
Nemůže z tebe vanout chlast.

Čekals všechny ty čtvrt hodiny v chladu přímo před vra-
tama. To aby bylo vidět, jak to myslíš vážně, že tu seš první,
čekáš a nerozptyluješ se hovadinama. Na koho uděláš do-
jem? Dost možná tě nikdo nevidí, žádněj nekouká z oken,
pracovníci asi chodí do objektu někudy zadem přes dvory.
Ani vrátnej těm nahoře neřekne: Tenhle soudruh tady stál
hodinu, ten nám chce povědět něco podstatnýho pro vyšet-
řování. Nebo že bys potřeboval udělat dojem sám na sebe?
Ujistit se, že do toho dáváš všechno, že nedbáš na únoro-
vou slotu?

Zkoumals zrovna svoje boty, jestli jim nenaneseš na
koberec sajrajt z ulice, určitě tam maj koberce, když někdo
zevnitř strčil do zámku klíč. Vteřinku hledal správnou
polohu a pak jím hlučně otočil. Cvak, cvak. Dveře byly na
dva západy. Zvuk ani nedozněl a přidalo se nějaký šátrání,
ten kdosi asi vytahoval petlice, zaskřípalo železo o železo,
něco padlo na kamennou podlahu a zvuk zesílený klenbou
vstupní chodby, tu sis pamatoval z minula, zaduněl i přes
dveře. A tím to skončilo. Dveře zůstaly zavřeny. Nikde žád-
nej zvonek, klepadlo, nic, co by člověku umožnilo požádat
o vstup. Někdo ale musí bejt hned za dveřma, nečekej. Za-
klepals, pak ještě jednou, a když se ozvalo jen další ticho,
vzals za kliku a dveře tě poslechly. Otvíraly se směrem

dovnitř, jak to bejvá v domácnostech, opačně než v hospodách, kde se dveře otvíraj ven, aby nacamranci mohli snáz vypadnout. Sem je zase snazší vejít.

První, cos uviděl, byly záda vrátnýho. Stál na pár kroků. Musel to dvojí zaklepání slyšet, ale stejně to nemělo nejmenší vliv na to, co právě dělal a co za všech okolností hodlal dodělat. Vracel se do svý kukaně. Šel zvolna, ani se neotočil, tak si byl jistej, že sem dovnitř nic nekalýho nepronikne. Zpomalils, neslušelo se, abys stál před okýnkem vrátnice dřív, než on zaujme svou pozici uvnitř. Než otevře knihu návštěv. Zavřels za sebou. Musels dveře zlehka přimáčknout druhou rukou, a stejně úplně nedolíhaly.

Co tě k nám, soudruhu, přivádí? Co nám neseš? Máš s někým domluvenou schůzku? Cokoliv z toho jsi očekával. Dokonce i zavrčení: Koho to sem čerti nesou? Ale vrátnej, seděl tam v šedý uniformě bez insignií, neřek vůbec nic, ani prd. Nepodíval se na tebe, neodpověděl na pozdrav. Stál jsi nad ním, koukal dolů, ale bylo to obráceně, jako by on odněkud z výšky shlížel na tebe.

Tvoje přítomnost ho přiměla k jedinýmu krátkýmu pohybu, ukázal prstem na úzkej průzor pod sklem (jistě bude neprůstřelný). To gesto trvalo okamžik, ale hned si sjednalo vší tvou pozornost, tolik rozhodnosti v něm bylo. Průkaz! Chce po tobě občanský průkaz a ty blbec ho nemáš připravenej. Vylovils ho ve spěchu v kabele a podal mu ho. Čapnul občanku za růžek dvěma prsty a nalistoval stránku s fotografií. Poprvé se na tebe podíval. Porovnával, kdo je ten chlap na fotce a kdo ten před ním.

Ta otázka nepřicházela, tak to tady asi chodí, kdo chce mluvit, začne sám, a kdo nechce, taky nakonec všechno poví. Zablekotals, co tě přivádí, neodkladná záležitost, nové poznatky... Odpověď bylo další gesto převahy, stejným prstem jako prve ukázal vrátnej na židli na protější

straně průjezdu. Stála až u zdi. Ani sis jí prve nevším. Zaváhals ještě, jestli ti soudruh nepodá průkaz zpátky, ale neměl se k tomu a tys ho rozhodně nechtěl nazlobit netrpělivostí.

Z polstrování židle lezly molitanový cucky, stála ale pevně, nekinklala se, byla to bytelná práce. Usadil ses a snažil koukat kamkoliv jinam, než na prosklenou kukaň. Nebylo to snadný, nic jinýho na chodbě nebylo. Zavřít oči? To by nepůsobilo věrohodně, dokonce by si mohli myslet, že se soustřeďuješ nebo v obavách modlíš. Měl sis ráno na nádraží koupit noviny! Čučel bys teď do nich a obracel stránky. Vypadalo by to, že se zajímáš o situaci. Zajímáš se o ni, jasně že jo, každej se zajímá, a o toho, kdo se snad nezajímá, se tím víc zajímá situace, ale právě teď to na tobě není dost dobře vidět.

Soudruh Melichárek? Chlap v kostkovaným saku stál přímo před tebou. V ruce držel tvou občanku, už zavřenou. Vůbec jsi nezaregistroval jeho příchod. Jak dlouho tě pozoruje? Nevypadals jako nekňuba?

Ano prosím, to jsem já. Prosím? To slovo sis měl odpustit, napadlo tě hned, ale huba byla pohotovější.

Pojďte se mnou. Jaká byla cesta, soudruhu Melichárku?

Neříká ti jen soudruhu jako každému hejhulovi, ale pěkně celým jménem. Zní to, jako by ti říkal pane Melichárku, jen ti tak neříká. Berou tě vážně, hned od začátku, to je vidět.

Jedny schody nahoru. V kanceláři za stolem seděl rame-natej plešoun, mohlo mu bejt skoro šedesát. To bude hlavní vyšetřovatel, šéf, chlap, za kterým druzí jdou. V tom ses většinou nemýlil, pokaždýs poznal, kdo je nýmand a kdo... Gestem, tím gestem, cos znal z vrátnice, ti ukázal židli před sebou. Sed sis tak rychle, že ses ani nestačil podívat, jestli z ní taky nelezou cucky. Šáhls aspoň jakoby bezděčně le-

vičkou k sedáku, ohmatal okraj a bylo ti jasný, že z týdle židle chuchvalce nikdy nepolezou. Neměla vůbec žádný polstrování, sedák byl z nějakýho kovu, jako by ji celou vyrobili ve slévárně. Za chvíli tě začne studit prdel, uvědomil sis. Letmo ses podíval na boty: v pořádku. Na podlaze bylo lino.

Chlapík v sáčku, co tě doved, zased bokem k menšímu stolku. Papír měl v remingtonce už zasunutej i s kopírákem. Bude zapisovat tvůj výslech. Tohle ale nebude výslech, je to... Co to do pytle je? Soudružská spolupráce? Za okny bylo ještě trochu šero, a přece už den. Lampa na stole nebyla otočená proti tobě, neoslňovala tě, svítila na nějaký papíry.

Tak co tě k nám přivádí, soudruhu?

Padesát minut. To si děláš kozy!

V klidu, Dítě. Něco jsem měl.

Cos moh mít tak důležitýho? Neříkej mi, žes čuměl na fotbal nebo ses vybavoval s rodičema o krávovinách! Bez odpovědi... Barbucho, nenaštvávej se, já jsem prostě netrpělivá. Tak co? Už si mi ho našel?

Tobě? Snad nám.

Jasně že nám, ale tentokrát je to jiný než obvykle, vždyť víš.

Já vim, Dítě. Našel jsem ti ho.

Snad jsem na to všechno byla zezačátku fakt ještě moc mladá. Asi jsem tak i vypadala, pořád mám úzký boky a mrňavý prsa. Dítě mi začali říkat ve skupině z hecu, někdo s tím přišel první a já to přijala jako svůj nick. Lepší to akceptovat, bejt na pohodu, než se kvůli věci čílit, jinou možnost člověk stejně nemá.

Identifikovala jsem se s Dítětem natolik, že jsem někdy našim hajzlům psala ve středním rodě. Kdepak, nechtěla jsem tak ztížit identifikaci, nedělala jsem to proto, abych skryla svoje pohlaví, bejt ženskou snad není žádněj hendikep, a pokud, tak přece jen menší, než bejt chlap. Je to v něčem jiným, řešení je jako obvykle skrytý v paradoxu. Výhrůžka napsaná ve středním rodě je neobvyklá, divná, adresáta intenzivnějc zaujme, věnuje jí víc času, a proto ho i víc vyděsí. A přesně to já chci. Dospělej svět je buď mužskej, nebo ženskej, nic mezi tím. (Sorry, třetí pohlaví nepočítám.) Střední rod? Takový bejvaj jen pocity, neškodný věci, mládátka a prřata. A ty nedělej druhejm ze života peklo, i když někdy taky. Město, moře, kuře, stavení, samý roztomilosti. Ťuťu, ňuňu. Když napíšu nějakýmu hajzlovi: Chtělo bych tě upozornit, že to, co se ti stalo cestou do

práce, nebyla náhoda, o to jsem se postaralo, spolehlivě ihned nezmáčkne delete.

Barbucho, seš skvělejší!

Já vim, žádná novinka.

Tak co mi o něm řekneš?

Měl to připravený. Zmáčknu Ctrl C, Ctrl V a na chatu se objevilo hejno fotek v nízký kvalitě, pár set kilobytů textu a linky na stránky Klubu českého pohraničí, na facebook Mladého komsomolu a dalších podobnejch sraček. A adresa! Ne mailová, ale ta starobyle poštovní, místo trvalýho bydliště. Dokonce lokalizace jeho chaty. Mami, víš o tom, že ten hajzl má chatu?

I já jsem udělala Ctrl C, Ctrl V, ty dva legendární dvojhmaty, nejpoužívanější pohyb na celým internetu, možná i v celým známým vesmíru. Dřív zajišťovaly chod světa tibetský modlitební mlýnky, nesměly se zastavit, jinak by se zastavil svět. Zmákly to, protočily se až do dneška a odevzdaly ten kolotoč nám. Teď zajišťuje vesmírnej cyklus naše kopírování a sdílení, nesmíme s tím přestat, nebo zajdem.

Uložila jsem data na hard disk a potvrdila Barbuchovi, že to mám u sebe. Takhle zásadní informace, identifikace pachatelů, musí co nejdřív zmizet i z relativně bezpečnejch chatů. Barbucho, díky, pročtu si to.

Přeju hodnotnej čtenářskej zážitek, Dítě. Bude se ti to líbit.

Pokud Barbucha říká, že se mi to bude líbit, znamená to, že mě čeká pěkněj děs. Těším se, jak se při čtení naseru. Barbuchu respektuju jako náčelníka, ale stejně ho úplně nechápu, proč týpek jako on, dědic vily ve Střešovicích, skončí v partě nás – vyvrhelů? Když jsme začínali, učil někde na gymplu, teď je snad dokonce na vejšce, přednáší historii nebo co. Jeho fotr je céescé, dřív zcela rudej, teď jakbysmet, pořád bere prachy z nějakejch patentů. Barbucha

moh z katedry očumovat studenty, inkasovat plat a od papírka rentu a o historii jen teoretizovat. Ale ne, on se rozhod jí měnit. Přitom s ní sám osobně nevyřízený účty nemá, fotr je ňouma, ale neškodnej. A pak ty jeho kontakty! Barbucha sežene informace, bez kterejch bysme se často nikam neposunuli. Imponuje těm ouřadům, nebo kde to všechno loví, jeho postava (tu má fakt výstavní), nebo je úpláci otcovejma prachama? Nevím, vědět nepotřebuju, on o tom nemluví. Hlavně že to funguje. Jo, věci kolem Barbuchy sice trochu nechápu, ale věřím mu, úplně. A to je podstatný, nemusíme si rozumět, musíme na sebe spolíhat.

Pro dnešek komunikace skončila, raděj dřív než pozděj. Vivat paranoia. Jdou po nás. Fízlové ty určitě, motaj se kolem, ale zatím asi dost dobře nechápu, o co nám jde. Nedochází jim ani, jak to myslíme vážně, když někomu řeknem: Bylo to naposled. Že to není výhružka, ale konstatování, že to prostě bylo naposled. A že tu volbu nenecháváme na dotyčným. Sekundovat polišům se pokoušej mladý následovníci starejch vrahů. Jsou nelegální jako my. Naštěstí jsou úplně vypatlaný, už jenom ty jejich věčný stanoviska jsou důkazem, že tahle pěticípá ideologie není věcí názoru, ale intelligence, respektive jejího nedostatku. Ovšem pozor: tydle hoši – říkáme jim embéčka – mladý bolšani, maj oproti fízlům jednu výhodu, chápou, o co nám jde. Jasně: jde nám o ně!

Mapa už není třeba, jsou na místě. Situaci ve vsi maj nastudovanou, tentokrát zatočí doleva, za zájezdem ještě jednou vlevo a přímo před sebou uvidí dvoukřídlá zelená vrata. Jsou pootevřená. Psa soudružka nemá.

Mohli by se otočit tady, ale řidič raději předjede přímo před okna a začne couvat na úzké cestě. Felbabová není řidička, nedojde jí, jak je to nelogické. V oknech se svítí, zpoza závěsu jsou jistě pozorovaní. Právě tak to zamýšlejí, dát o sobě vědět. Spolujezdec popadne diplomatku, takovou, v jaké se dnes tahají lejstra na schůze. Aktovka a rádiovka – dva nejpodstatnější atributy stranické důvěryhodnosti, jemu teď stačí jeden. Když bude držet kabelu v podpaží, nebude navíc muset řešit otázku, co s rukama. Není dobrej herec a ví, že dřevěného ochotníka neprozradí ani tolik hlas, jako ruce. Podobně jako špatného malíře: ksicht umí nakreslit kdekdo, ale dlaň a prsty? Dürer to uměl. A kdo po něm?

Metamorfóza je dokonalá, z auta vystupuje tajemník zásobovací komise. Dodávky vážnou, sedláci na družstvo se rou, vstupovali by jen takoví, kteří si sami se svým nevědí rady, nýmandi. S tím se nemůžeme smířit. Máme štěstí, je tu dnes agitátor až z Prahy, přijel s novými směrnicemi a v Hoře na sekretariátu teď čeká, až spojky přivezou ty nejspolehlivější soudruhy z celého okresu. Noční porada vesnických agitátorů. Doba je neklidná a my nesmíme zaspát, ano, je to náročné, po nocích schůzujeme a po pár hodinách vstáváme ke kravám. Však to ještě vydržíme, velké úkony nás omlazují. Odpočineme si, až zvítězíme.

Ne na dveře, na okno zaklepal soudruh tajemník. Tak je to na vsi zvykem, přes síň od vstupních dveří to nebývá do sednice často ani slyšet. Ťuk, ťuk, a ještě jednou, bez odkladu, ten zvuk musí znít naléhavostí.

Uvnitř nějakej lomoz, Felbabová cosi halasí na dceru. Té je už dvanáct, zaplať pánbůh, do rána tu sama vydrží, taková se už nebojí, spíš bude ráda, že zůstane jednou bez mámy. I když právě takhle bývá bez mámy často, sama být se naučila.

Jo! zařve Felbabová. Do tmy předzahrádky nevidí, světla otáčejícího se vozu osvětlují nanejvýš siluetu, ale ona nemá prdel staženou, jako by měla jiná, co by žila sama jen s holkou, bez chlapa, tedy bez jednoho chlapa, co by u ní spal noc co noc. Jiná by z opatrnosti otevřela okenici, vyptávala by se, zkoumala neznámého, ale takhle soudružka má kuráž. Je vtevřeno, křikne přes sklo.

Kdyby Felbabová zahlédla tenhle drobný pohyb, začala by být obezřetná, nebo by rovnou strhla rámus. Každopádně by se nevydala mírnix týrnix s neznámejma chlapama kamsi do tmy. Spolujezdec si to gesto dovolil, až když se ujistil, že ke dveřím nemůže být z okna vidět: než vzal za kliku, pokřižoval se. Začíná to, Hospodine, stůj při nás...

Mordié, tak co je? přivítala ho soudružka. Kterej vy jste? Na plotně bublala nějaká kaše, dcera se u ní ochomejtala s vařečkou, matka ji asi právě zasvěcuje do kuchařskejch tajů. Zároveň má na stole roztahaný nějaký výkazy. A zdravít za tebe bude kdo? vyjela matka po dceři.

Dobrá večer, pípla mladá.

Dobrá. Koukám, jaká jsi šikovná hospodyňka, usmál se příchozí. Přijeli jsme tady za maminkou, záměrně použil množné číslo, v důležité věci. Tajemník se představil jménem obvyklým v kraji, takovým, jaká jsou v každé vsi, a spustil naučený příběh.

Sem do Smrku zajeli se soudruhem řidičem, myslím, že se už otočil, ne?, úplně nejdřív. Je to po cestě. Nabereme pak ještě dva soudruhy z Mrchojed a z Bláta. Vyslovil jejich jména, skutečná jména skutečných lidí, takových, které

Felbabová zná ze schůzí a kdoví odkud ještě. Jména, která jim obstaral zadavatel spolu s plánkem vsi.

Teď na noc?

Ano, teď na noc. A je dokonce možné, že to nebude naposledy, soudružko, do jara potřebujeme družstva posílit, lidi k nám prostě musejí vstoupit. Za pár měsíců už zasejeme společně. Diplomátku, kterou tiskl v rukách, svíral tajemník zásobovací komise křečovitě, jako by mu ji někdo bral, ale toho si nikdo nevšimne, ani on sám nevnímal intenzitu vlastního stisku.

Budu potřebovat stranickéj průkaz?

Takovou otázku nečekal, je to ale dobrá odpověď, znamená, že sehrál svůj výstup uvěřitelně. Přitom ví, jak je topornej, ale tihle pitomci uvěří naštěstí všemu. I těm kravinám o kolchozech uvěřili, o době, která přetavuje lidi. Prdlajs, semele nejdřív sedláky a pak celej venkov. A člověk zítřka? Ten bude stejnej jako člověk dneška, jen starší a zklamanější. Pokud se vůbec dožije.

Ano, vezměte si stranický průkaz, to je samozřejmé. A ty se jistě uložíš sama, až v Hoře skončíme, maminku ti přivezeme zase domů, obrátil se soudruh tajemník na mladou kuchařku. Zamíchala kaši a odstavila ji bokem, stranou z největšího plamene.

Uvědomuješ si, soudruhu, že to, co nám tady vykládáš, není nic jinýho než pustá fabulace? Že na toho Kašpara máš prostě pífku?

Já vím, soudruzí, důkazy nenesu, ale v jejich opatrování jste třída vy, ne já. Navíc, kdyby se nechtěl doznat, můžete to vzít přes Majku, jeho ženu.

To se ví, že na to pudem přes babu, když bude třeba, to nám radit nemusíš. Sama o sobě se ženská nepřizná, bejvá tvrdší než leckterej chlap, to by ses divil, soudruhu. Když jde ale o dítě, nebo aspoň o manžela, jsou ženský jak protržený. A víš, co je na tom nejzajímavější? naklonil se vyšetřovatel k tobě, kdyby mezi váma nestál stůl a nezela mezera několika dalších metrů, mohlo by to vypadat až důvěrně. Nejlepší je, že je přitom úplně jedno, jestli toho chlapa milujou, nebo nenáviděj. To máš prašť jako uhoď.

Aha, povytáhs obočí v líčeném údivu nad tím, jakěj maj soudruzí v lidech ordnung. Jasně, předváděl ses, tydle řeči kolem tě nezajímaly, ale patřilo to ke společenský konverzaci. Takhle se to vede: Jaký je počasí, jak hrálo Dynamo, jak si vynutit přiznání... Byls každopádně rád, že zapadla věta, jak Kašpara nenávidíš, zmínka, která mířila na komoru.

Někdy je třeba vykašlat se na celou daktyloskopii, na očítý svědky i stohy papírů! Kdo by se v tom přehraboval? Nejlepší důkaz je vždycky jenom přiznání, otočil se plešatej soudruh na podřízenýho u psacího stroje. Zasmáli se, jako by se tlemili něčemu hodně konkrétnímu, něčemu, co je jen mezi nima dvěma a mezi tím hajzlem, kterýho maj zrovna v práci. Ten třetí jsi teď ty, ale nejsi hajzl, jsi jejich. Přesto ses rozhodl tydle replice raděj nezasmát. Nebyla určená tobě, zazněla sice, ale vycítils, žes ji slyšet neměl. Každěj umí něco, a ty seš prostě dobřej v tomhle.

Vyšetřovatel prudce vstal, nebyl tak vysokej, jak vypadal, když seděl. Vytáhnul ze stroje záznam tvojí výpovědi, vyndal fialovej kopírák, zmačkal ho a hodil směrem ke koši. Originál a kopii zápisu položil na hranu stolu. Otočil písmena směrem k tobě a listy srovnal, aby lícovaly. Přečti si to a tady dole podepiš, oslovil tě s pohledem naměřeným z okna. Už se fest rozednilo, světla je v kanceláři dost, u dalšího případu, kterej přijde na řadu po tobě, budou moct soudruzi zhasnout lampičku. Nebo ji nechávaj rozsvícenou celej den, kdyby bylo třeba se dotyčnýmú podívat do zorniček?

Tužka tam ležela. Já to číst nepotřebuju, vím, co jsem řek, prohlásils a myslels tím: Věřím vám, soudruzi, vím, že jste zapsali to, co je třeba. Plně jsi přitom chápal, že to nejsi ty, kdo má, nebo nemá druhému věřit, jsou to oni, kdo drží tuhle výsadu. Podepsal jsi papíry ostentativně bez čtení, pomalým, pečlivým podpisem, jednou a pak podruhý. Dal sis záležet, přesto to u soudruha vyšetřovatele nevzbudilo jedinou reakci, pozitivní ani negativní, tohle všechno na něj už zkoušeli jiný čímani, on jen vzal na vědomí, že svědek protokol signoval. Doufáš, že tu seš jako svědek, co jinýho bys byl?

Myslíš, soudruhu, že by ten Kašpar moh zkusit zdrhnout?

To ne, kam by šel? Teď v zimě... Bude ještě doma, vyspává, dělá na směny, dneska má až noční, to jsem si zjistil.

Tak jo, jedem! rozhod z ničeho nic plešoun a dvojice spustila akci jak perfektně seřízenej stroj. Kolikrát do tejdne tohle dělaj? Rozhodně dost často na to, aby byli sladěný. Pobočník zavolal kamsi telefonem, ať přistaví vůz, ne, nikoho dalšího nepotřebujou, zvládnou to sami. Šéf zatím otevřel skříň a před tebou, vůbec mu nevadilo, že tu sedíš a civíš, z ní vyndal dva popruhy na pistole. Zbraně měl v šufletí. Tu svou zastrčil do pouzdra, druhou položil

kolegovi na jeho stolek. Ten mu zatím přinesl z věšáku kabát, svůj už měl na sobě.

Doufám, soudruhu Melichárku, že počítáš s tím, že budeš v případě potřeby svědčit?!

Ano, počítám, vím, co je moje povinnost, řeks a pokusil ses neprozradit, jak moc se ti do ničeho takovýho nechce. Ale víš, co musíš. Kdybys teď zaváhal, moh by Kašpar vyklouznout, navíc by se to celý mohlo zjančit a otočit proti tobě. Stává se to.

Tak padáme, pojeděš s náma, soudruhu.

Tos nečekal. S tímhle nechceš nic mít! Něco jinýho je svědčit u soudu, v ohrádce, mezi dalšíma lidma, s podporou socialistické zákonnosti v zátylku, ale přijet se soudruhy až do Onomyšle? Bejt přímo u zatýkání? Postávat tam jak nahej v trní, zkoušet bejt průhlednej a neradovat se moc hlasitě?

Neboj, vysadíme tě před vesnicí, řek vyšetřovatel a oba se synchronně zasmáli.

Vstal jsi. Stejně tě už studil zadek. Lampička na stole zůstala svítit.

José Buenaventura Durruti. Kdo to sakra je? Každýmu z našich týpků dáváme nějaký nick. Je to opatrnější a snazší. Opatrnější proto, že se zbytečně brzo neprovalí pravá identita dotyčného zmrda, a pokud nám někdo šmejdí za prdelí, což šmejdí, poněkud jim to zkomplikuje slídění. Snazší je to pro nás v tom, že to pak není osobní. Jasně, vždycky je to osobní, celá tahle činnost je kurevsky osobní, ale trochu abstrakce ji aspoň trochu nařadí. Jsou chvíle, kdy úplně zapomenou původní jména, vnímám jen označení, symboly. Jdu po nich jako po kuželkách, zamířit a srazit tu, která ještě stojí. Bum!

Barbucha se ve vyhledávání nicků úplně vyžívá. Možná jsem mu křivdila, necivěl na fotbal (nesnáším tu hru, je totálně zženštilá, ukňouraná), ale vymejšlel co možná nejsofistikovanější nick pro našeho nového objektu. Asi mu takhle po večerech výuka historie chybí, tak vzdělává nás. Nestačej mu nějaký ty Ramirézové Iljičové, Raulové a Lavrentijové. Přijde raději vždycky s někým skoro neznámým. Možná si tím honí svoje intelektuální péro, ale třeba chce být jenom vtipnej. Tentokrát se mu to povedlo: José Durruti, španělskej anarchista, možná zabitej, možná šel pod kytky docela přirozeně. Dodnes se neví, jak to s jeho smrtí bylo, a přesně tak to má být i tentokrát. Ať si hoši lámou mozečky, ať se divějí a zneklidňují, co se to kolem nich probíhá děje. Takže José.

Vypiju neuvěřitelný množství maté, dobrého maté. Je to skoro jedinej požitek, kterej si dopřávám. Nejsem asketa, dopřávala bych si víc, ale není odkud brát. I teď mám na stole tykev a cucám. Co všechno o Josém víme? Cíví na mě z fotky starý nějaký dva tři roky. Nekoukám mu do očí ani na povislý koutky jeho prolhanejch rtů, ale na vlasy. Pořád

má hustý háro, prošedivělý, skoro bílý, kouty mu traverzují až kdovíkam, ale furt je to solidní hřívá, u člověka jeho věku nebývalá. Což je dobře, moc dobře.

Čtu si o něm. V mládí bejval José zřejmě dost zakřiknutej týpek, šikanovanej, pravidelně mlácenej fotrem... Neměl to snadný, to se mu musí nechat, ale mě tyhle příběhy, jak se rodí zrůdy, jak těžko se proklubávají z jednoho násilí, aby konečně mohly rozehrát to druhý, to svoje, dávno nedojímaj. Aspoň má hošan tu správnou průpravu z dětství, bude se mu hodit. Brzo. Ani se nevyučil. Drobnej rolník, kterej bral jako známku osobní vyspělosti a společenskýho kvasu, když se dostal z díry o pár chalupách dělat do města. Nová doba mu umožnila nemít už pazoury od hnoje, ale od kolomaze. Hurá! Moh s tím doma na vsi honit vodu. Pokud tohle chápal jako pokrok, musel bejt v tý fabrice na škrpály skutečně šťastnej. Aspoň nějakou dobu, než mu došlo, že by chtěl víc. Že si k vlastní spokojenosti nevystačí sám, že potřebuje někoho k sobě, někoho, koho on, José, udělá naopak totálně nešťastným. Není nic krásnějšího než páchat odůvodněné zlo. Dostatečně podepřený společenskou objednávkou je i malý osobní svinstvo najednou povznášející.

Všechno se to tenkrát ve dvaapadesátým semlelo v lese. Kde jinde? Platí to z dávnověku, mýty se pokaždý vynořují z lesů... Co si o tom tenkrát soudruzi mysleli? Jak si ten příběh sami mezi sebou vyprávěli?

Domek Anny Felbabové – malý, takřka nouzový domek venkovské chudiny – stál dál od silnice, pár kroků za stodolou. Salvetr obešel její roh. I stodola byla maličká, ale teď útočníka bezpečně kryla. Vzal za kliku. Domovní dveře byly zamčeny. Došel k oknu a zaklepal na ně. Bydlí tu soudružka Felbabová? zeptal se.

Ano, ozvalo se zevnitř, byl to ženský hlas, a za pár vteřin slyšel, jak se něčí kroky blíží předsíňkou k domovním

dveřím. Anna Felbabová s šátkem na hlavě, právě si ho uvažovala, otevřela a nahlédla do tmy. Před ní stál muž, že prý s ním má soudružka jet, čekají ji na schůzi.

Felbabová se převléká a Salvetr si zatím pochutnává na nabídnuté domácí zabijačce. Při loučení posílá matka spát svou malou dcerku, říká jí, že se brzy vrátí. Salvetr dodává, že maminku určitě přiveze!

Anna Felbabová se však do domku čp. 37 už nikdy nevrátila.

Předklonit se, napřed jednu nohu, pak zadek a nakonec druhou nohu. Už dobře ví, jak se do auta leze, za posledních pár let se to naučila. Stejně si pokaždý vzpomene, jaký to bylo poprvý, ještě za protektorátu. Jeden pro ni přijel autem a ona, vyjukaná, se málem zula, aby mu vevnitř nezasvinila, myslela, že se to tak dělá, stejně jako u pánů ve městech. Botičky si můžeš nechat, ty jo, o tom ostatním, co máš na sobě, se ještě pobavíme, mrknul na ni ten od volantu.

Neměla by tu starou vzpomínku tady soudruhu tajemníkovi říct? (Samozřejmě bez toho závěru.) Zasmát se spolu, to sblízuje. Raděj ne, ještě by se moh začít vyptávat, co to bylo za člověka a proč k němu Felbabová vůbec lezla. Nepochopil by to, dost možná nebyl z takový chudoby jako ona. Nechá si zážitek pro sebe, nebude se o něj dělit s nikým. Budoucnost patří možná všem, ale minulost je jen její.

Dobrej večír, pozdravila řidiče na sedadle před sebou, jen co dosedla. Viděla mu akorát zátylek a uslyšela zamručení, dost nevrlý. Asi měla říct Čest práci, tihle jsou na to zvyklí, pomyslela si. Co je jí ale do nějakýho šoféra? Tajemník si sed dozadu vedle ní, vpředu na sedadle spolujezdce leží něco roztahanýho, navíc jí chce po cestě ukázat cosi v lejtrech. Anna si položila kabelku na klín. Když jeli kolem Ptákova stavení, mrkla, jestli má rozžato (neměl), a hned jak dojeli na asfaltku, pokusila se v papírech, co jí soudruh strkal pod nos, něco zahlédnout. Už se sešeřilo. Na písmena by teď nebylo dobře vidět ani od stolu, auto sebou na hrbolatý cestě házelo, lejstra v rukách soudruha poskakovaly, a ona nedokázala zachytit najednou víc než pár slabik. Já to nepřečtu, už je tma, povzdechla si.

Nevadí, všechno se dozvíš v pravej čas, soudružko, prohlásil muž po její pravici.

Byli už pár kilometrů za vesnicí, člověk by to šel víc než půl hodiny, auto je tu ve chvíliče. Soudruh tajemník skoval papíry do aktovky, zaklapnul přezku a hodil ji na přední sedadlo. Dny se prodlužujou, ale pořád se stmívá brzo, řekla mu Anna. Neodpověděl. Taky nemáte lehkou práci, takhle se trajdat po večerech, co na to vaše paní? koukla, jestli má prstýnek, doma si nestihla všimnout. Ruce měl založený na břichu, nadzvedávaly se mu, jak dýchal, a na prsty nebylo vidět. A zase neřek vůbec nic.

Anna neměla tydle nemluvy ráda, dušej to v sobě a pak najednou vybuchnou, nic pro ženskou, nic pro život. Třeba právě proto je sám... Došlo jí, že s těmahle lidma má společného jen málo, jen tu jednu věc, jistě, tu největší, budoujou spolu lidovou republiku, ale tím to končí, jsou každé z jiného těsta. Někdy by si víc rozuměla s těma, proti kterejm jde. Třeba s Ptákem, jak by si s ním rozuměla, měla by jen jeho, ale on o ni ani nezavádí. Měl oči jen pro tu svoji, a když je teď v trapu, stejně se nezastaví u Anniných dveří. Všeho do času, ta změna přijde, a nebude to ona, kdo se změní.

A tihle? Kdyby bylo vidět do papírů, mohli by se bavit o tom, co je čeká na schůzi v Hoře, trochu se připravit, měli by téma. Takhle nemaj nic, jen společnej čas, a ten spíš dělí. Ještě že v Mrchojedech přistoupí soudruh Kváš. S tím bude o čem mluvit, s ním je vždycky řeč, dumala Anna Felbabová.

Podívala se z okýnka. Jeli špatně! Takhle se do Mrchojed nejede, koukla na muže vedle sebe. Zase se ani nepohnul, jen se maličko usmál – ale možná ne, měla ho z profilu a bylo šero. Každopádně mlčel. Měl jste to vzít na křižovatce doprava, křikla na řidiče před sebou. Vykala mu.

Jen klídek, paninko, jedeme úplně správně, prohlásil šofér, ani se neohlíd.

Znejistěla hned, jak si všimla, že jedou špatně, ale teprve teď dostala skutečný strach. Paninko! Co je to za člověka,

že jí tak říká, chudý ženský, komunistce? Je vůbec on sám komunista? Krutibrko, co je tohle za lidi? Co je to za auto a kam jedou? Chtěla na ně ty otázky vyřvat, když jí napadla další. Taková, která všechny ostatní přebila. Co to vlastně leží vepředu vedle aktovky? Musela sebrat všechnu odvalu, aby se podívala. Na sedadle spolujezdce leželo klubko rezného provazu a velký špičatý krejčovský nůžky.

Sevěřela kabelku na klíně a přimáčkla se ramenem na dveře. Kde je klika? A kdo je ten chlap vedle ní? Antonín Salvetr se tentokrát usmál tak, že se o tom nedalo pochybovat.

Musels jim říkat třikrát. To už stačí, tady to bude dobrý, už mě můžete, soudruzi, vysadit. Konečně zastavili a tys moh vypadnout. Padals odtud jak namydlenej blesk. Auto zůstalo stát snad sto metrů před první chalupou. Jo, bylo to před vesnicí, jak slíbili, ale moc blízko. Někdo tě moh vidět. Kdyby tě zahlíd ten, koho bys viděl i ty, dalo by se s tím ještě něco podniknout, ale takhle? On zůstane anonymní a ty seš ten, o kom se ví, že přijel s nima. Tatraplánem, kterým za chvíli odvezou člověka, co se už nevrátí. Tys o tom rozhod, oni to jenom provádějí, ale dělají to tak, že se můžeš začít bát taky.

Tobě převahu ukazovat nemusí, ctíš ji, co by chtěli víc? Bez tebe by vraha neměli, zkoušeli to léta sami, dokud se neukázalo, že se bez pomoci neobejdou. Možná je dožralo právě to. Loučit se nebudem, však se ještě uvidíme, rozloučil se z okýnka soudruh vyšetřovatel. Stáls ve škarpě, v poprašku sněhu a úplně idiotsky jsi jim zamával.

Kam ted? Do polí? Po silnici zpátky? To už nemá cenu, seš moc blízko. Tak pudeš ještě blíž, podíváš se. Vykročils do vsi.

Bylo jak po vymření. Jen za stodolou okukoval Radostův kluk. Možná ho nejvíc ze všeho zajímá ten tatraplán, nová stosedmička, skutečně vypadá trochu jak aeroplán. I ten malej spratek ale chápe, že tohle není přátelská návštěva, za Kašparem nepřijeli kamarádi, to by se kluk ochomejtal u blatníků a vyzvídal by na řidiči kubatůru. Stojí bokem. Ostatní koukaj zpod záclon, viděj auto, kluka i tebe. Ty je nevidíš, ale víš o nich.

Co se to tu děje? zeptal ses mladýho jakoby nic.

Přijeli si pro pana Kašpara, řek tiše. Jsou dva, zastavili stranou. To proto, aby nebyli v zorným poli, aby je pan Kašpar nezahlíd z oken.

Poslechni, ty seš ňákej chytřej, ne?

Takhle se to dělá vždycky, kouk na tebe kluk jak na včerejšího.

Co ten ví o tom, jak se to dělá vždycky? Když šli pro jeho dědka, nebyl u toho. Možná to má z vyprávění, nebo z rodokapsů. Nebo se prostě jenom vytahuje, kecá blbiny, aby neměl tak staženej zadek. To, že má zrovna pravdu, na věci málo mění.

Jeden vběh dozadu na zahradu, to asi kdyby chtěl pan Kašpar utíkat. A ten druhej, než vešel do baráku, vytáh z kapsy pistoli. I ten druhej bude mít možná kvér, hádal kluk.

Jo, oba maj pistoli, přikývnuls.

Nestřílelo se, aspoň prozatím. Možná se perou, ale není to přes okna slyšet, dumal mladej Radosta.

A ty bys neměl chuť jít Kašparovi pomoci? zkusils ho.

Bylo vidět, co chce říct, že jo, šel by, kdyby byl o chlup starší, ale zarazil se. Asi si uvědomil, s kým mluví: s tebou. A co vy, vy byste jim nechtěl jít na pomoc? Myslím těm fízlům?!

Hajzle, napřáh ses, ale mladej pohlavku zkušeně uhnul. Na další pokus nečekal a zaběhnul dom.

Všichni zdrhaj, zůstals za stodolou sám. Lidi skovaný, zvířata zalezlý, ticho. Ticho, jaký není na vsi běžný. Jen jedna z Kašparovejch slepic vyšla na cestu. Sezobla nějakej blivajz a začala nervózně hrabat. Asi tam čuje nějakýho červa. Vždycky jde nakonec hlavně vo to žrádlo.

První vyšel z domu ten mladší, zapisovatel. Ruku měl strčenou v kapse a bylo vidět, že v ní něco drží. Nemusel ses dohadovat, tys věděl, že to je pistole, kterou si vzal z šuflete. Zastavil se, rozhlížel po případným nebezpečí, a když zmerčil jenom tu slepici, krátce hvízdnul. Hlavní vyšetřovatel musel čekat se zadrženým hned za dveřma, vyšli skoro vzápětí. Přes spánek tekla Kašparovi krev, napadal

na nohu a divně se kroutil. Buď se s nima opravdu porval, nebo dostal preventivní nakládačku, takovou, aby ji viděla taky Majka. Ruce měl za zády, neviděls je, ale bylo jasné, že na nich má železa. Takhle se to dělá pokaždý. Soudruh vyšetřovatel mu při chůzi tahal pazoury nahoru, Kašpar se kroutil a pajdal k autu.

Díval ses. Teprve když nacpali chlapa dovnitř, došlo ti, že musej projet kolem stodoly, kolem tebe. Sakra! Teď už se nestačíš skovat, abys zapadl k Radostům na dvůr, je nemyslitelný, nevročils tam leta. Možná bys moh vyjít přímo proti autu, jít sebevědomě po cestě a udělat nějaký gesto, pozdravit, ne důvěrně, ale tak, jak se zdraví někdo cizí. Věděls ale, že tohle neuhraješ. Zůstals stát za rohem opřenej o zeď.

Motor naskočil, kola se otočila, slepice zakdákala a nemslyšně přes celou šíři cesty popoběhla směrem k tobě. Tatraplán projel krokem kolem vás. Soudruh vyšetřovatel seděl s Kašparem vzadu. Oba se na tebe podívali... Ne, neměl ses ohlédnout, všemu jsi zatím unikál, mělš nechat minout i tyhle pohledy.

Zved se ti bachor. Napoprvé tos ještě udržel nahoře v krku, druhou vlnu jsi už vyhodil ven. Kdo by se nepoblil? Máš kocovinu, seš nevyspalej, na cestách to drncalo, k tomu to napětí. Hubu sis utřel rukávem. Ohlíd ses, auto už jsi nezahlíd, snad tě neviděli v předklonu. Přiběhla slepice a začla ten tvůj blivajz ze země zobat. Možná jsi právě zachránil život nějaký žížale, pokusil ses o humor. Nezafungoval.

Salvetr ji přitlačí do sedadla. Ze stisku se nemůže vyprostit. Pochopila, že se něco děje. Auto zastavuje. Na otázku řidiče, kde to provedou, odpovídá Salvetr, aby jel dále, že mu včas řekne. Anna Felbabová chce využít zastavení auta k útěku, ale je vtlačena zpět do sedadla a okřiknuta, aby mlčela. Na otázky soudružky Felbabové nikdo neodpovídá.

Projeli obcí Chlum, zatočili k Ratajské oboře a auto zastavilo. Strohý hlas Salvetra jí přikazuje, aby vystoupila. Zdráhá se. Přidrží se sedadla. Síly jí však nestačí. Je vyvlečena z auta a tažena za ruce k lesu. Znovu se ptá, co po ní chtějí. Dostává odpověď: Budeme tě soudit.

Mám dceru, odpoví.

Na tu si měla myslet dřív, říká Salvetr.

Před nimi je tmavá hromada chvojí, do které je vhozena. Nemá sílu povstat. Kužel světla baterky ji oslňuje. Slyší svoji obžalobu a ortel: Jsi komunistka, budeme tě soudit.

Úplnej doják, kurva, dobovej tisk v útoku na city čtenářstva. Ať s tím jdou do prdele, ať se dojímaj sami.

Barbucha je úžasnej, kde vyštrachal fotky z rekonstrukce činu? Černobílý snímky s velkým zrnem. V pravým horním rohu každého z nich je razítko, nebo aspoň jeho kus. Červeněj inkoust se za ty roky rozmazal, ale srovnáním všech štemplů jde nápis doplnit: Správa Státní bezpečnosti, Středočeský kraj, Okresní oddělení Kutná Hora. Vida, tak soudruzi se nám podepsali, vohcávali si svoje teritorium jako psi, nemohli si prostě pomoci.

Tenhle vysokej bude Salvetr. Dlouhej kabát, klobouk, hustý obočí, na tváři buď několikadenní strniště, nebo nějakěj stín, případně následky vyšetřování, to je nejpravděpodobnější. Je soustředěnej a zamračeněj, i když musel vědět, jak je to všechno komický. Zrovna asi předvádí, jak vlekl

Felbabovou hlouběj do tmy lesa. Žádná Felbabová, tedy nějaká figurantka, co by ji hrála, ovšem v týchle fázi rekonstrukce nefiguruje, to by si soudružka zbytečně umazala sukni. Salvetr tedy ukazuje prázdněj hmat a vleče s sebou do lesa vzduch.

Muselo u toho zevlovat hejno papalášů, všelijakejch snaživců a podržtašků, stoupali si důsledně mimo zornej úhel fotoaparátu, ale byli tam, to já cítím. Snad jim z toho aspoň naskákala husí kůže, moc bych si to přála. Salvetr jim – aspoň podle týdle fotky – neukázal, jak to tehdy udělal, ale že by to udělal znovu. Každýmu z nich by to udělal. Sluší mu to, vztek chlapům vždycky děsně sluší.

Tady před hromadou chrastí postává ten, kterej mě zajímá nejvíc, řidič auta. Je rozpačitej, neví, co má rekonstruovat, jak se má soudruhům předvádět, spíš jen tak bezradně čučí – do prázdnýho klestí samozřejmě, Felbabová v něm neleží. Pokud na chlapech něco nesnáším, je to nerozhodnost. Chlap má vždycky vědět; i když ví blbě, je to lepší, než když tápe a stojí jak špatně vyřezanej svatej. Řidič na týchle fotce stojí zrovna tak. A stejně! Stejně je hezčí než Salvetr. Vyloženej krasavec, trochu dětskej typ a zároveň zasněnej, nedostupnej... Nesměje se, ale kdyby, měl by určitě dolíčky ve tvářích. Není divu, že za nim každá tak pálila. Nebyla bych jiná... Kdybych ovšem s ním neměla tolik společnýho.

Tahle cesta na žádnéj aktiv do Hory nevede. Anna přesně ví, kde je, na kraji Ratajský obory, támdle vede pěšina na mýtinu k posedu, jednou tam s někým byla, o kus dál se odrostlým smrčím klikatí koleje, další lokálka do Ledečka pojedje až ráno, přesně ví v kolik. Je oblačná noc, tma. Sníh les nijak neprosvětlí, není vidět na dvacet metrů. Ti dva to tady asi neznají vůbec, nebo jenom trochu, ona má v té znalosti výhodu, ale co je jí platná?

Co od ní ty dva chtěj? Asi ne to, co chce od ženský každej chlap. Mohla by jim to dát, i když nechtějí? Nabídnout se jim sama? Ještě není tak stará... Těžko. Tihle vědí, za čím jdou, a nenechaj se od toho odvýst. Ten druhej sebral z auta provaz a nůžky a nese to sem, kabelu na sedadle nechal. Motor je vypnutej, světla zhasnutý, maj jen baterku. K čemu to všechno? Co budou dělat? Anna to nechce vědět, nechce to prožít. Ví ale, že to stejně prožije...

Prosím, prosím, nechte mě, pro Kristovy rány, pusťte mě, křičela. Nechali ji chvilku řvát. Všichni tři vědí, že tady ji nikdo neuslyší. Přestala s tím než z rozumu spíš z vysílení, ta chvilka děsu jí sebrala všechnu energii.

Vstaň, přikázal jí řidič, a když se k tomu neměla, sklonil se do klestí. Chňapnul po ní, cuknul s ní a postavil ji na nohy. Felbabová se zakymácela a poprvé za večer se mu podívala zblízka do tváře – a poznala ho. Není pochyb, je to on! Kašpare! Všichni ztuhli. Kašpare, to jsi ty! Pepo, to jsem já!

Kašpar na nic nečekal, chytil ji pod krkem a sevřel. Nestáčila ani dokončit nádech. Drž hubu, krávo. Nůžky nepustil, jejich ostří cítila někde za uchem a chlad držadel na ohryzku. Sotva sípala, promluvit nemohla, prát se nemělo cenu. Aspoň mu přiložila dlaň na ruku, jemně, jako prosbu.

Sevření malinko povolilo, dokázala se nadechnout. Kyslík znamená život, pocítila naději, to bude nějaká mejlka, co jinýho by to mohlo bejt?

Jak to, že zná tvý méno? Odkud, do prdele?! Teď křičel Salvetr.

Co já vim? Nevěděl jsem, že je to vona!

Pitomče, ty ses s tou děvkou někde kurvil!

Už je to dávno, snad někde v Kolíně, nebo kde, nepamatuju se. Nevěděl jsem, pro kterou jedeme, bránil se Kašpar.

Zato vona ví, kdo přijel pro ni, kreténe.

Ano, v Kolíně to bylo, pokusila se připomenout Anna, ale stisk prstů opět ztvrdnul, větu nestihla dokončit.

Já ti říkal, že na to šukání jednou dojedeš, ale ty ne, nedáš si pokoj. Chápeš, že je teď všechno prozrazený? Že to nemůžem udělat, jak jsme chtěli, že by to nemělo vůbec žádněj smysl?

Pustí mě, pomyslela si Anna a nadějí se rozechvěla víc než strachem. To, že Kašpara poznala, ji zachránilo, život jí to zachránilo! dumala v přidušení. Stáli proti sobě, blízko jako tehdy na plese, kde se potkali a rovnou ten večer šli na věc. Jen ruku má teď Kašpar úplně jinde... Podívala se na něj, hledala v jeho očích tu vášeň jako tehdy, ale našla jen smutek. To ta divná situace, to ta baterka, kouká se proti světlu. Konečně ji pustil, udělej se mi modřiny, napadlo ji, ráno si budu muset šátek zavázat níž pod krkem. Druhou rukou, tou, ve který držel provazy, ji Kašpar drcnul do prsou. Zakymácela se a znovu žuchla zadkem do hromady klestí.

Jo, teď by to fakt nemělo smysl, souhlasil Kašpar.

Takže zas zbude na mě, abych dal za tebe všechno do pořádku, opáčil Salvetr. Odplivnul si.

Oni se bojí, že je prozradím, došlo Felbabové. Oddělají mě, zabijou mě jenom proto, že jsem Pepka poznala! Neměla jsem nic říkat, měla jsem jenom dát Kašparovi najevo, že

to jsem já, nějak se mu připomenout a toho druhýho do vzpomínky nezatahovat. S Kašparem byla řeč, když mu v Kolíně řekla o stovku, bez mrknutí oka vysázel bankovky na noční stolek. Dokonce s úsměvem. Já myslel, že to bylo z lásky, děvče, řek jen. To taky, zasmála se tehdy Anna. Těma penězma by se mu připomněla, mohla jim třeba nějaký slíbit. Poznal by ji, slitoval se a s tím druhým by to už nějak skoulel. Vysvětlil by mu to, všechno by se vysvětlilo, rozpletlo. Teď je to už jenom mezi ní a tím, co právě vytáh pistolí.

Nic neřeknu, podívala se na něj Felbabová.

Neřekneš, přisvědčil Salvetr. Vstaň, přikázal jí.

Nevstala. Nic neřeknu, zopakovala z hromady klestí.

Zvedni ji, nařídil Salvetr Kašparovi. Ten ji tentokrát sevrhl oběma rukama, vzal ji pevně za ramena. Nohy se jí podlomily, cítila se jak ušitá z hadrů, Kašpar s ní zatřásl, jako by naklepával duchnu husího peří, kvedlal s ní, až našel stabilitu, aby mohla stát sama. Odstoupil pár kroků stranou.

Antonín Salvetr napřáhl pravačku. Pistole v ruce se mu nezachvěla. Zvedl ji vysoko a zamířil vyděšené ženě doprostřed čela. Neminul by z mnohem větší vzdálenosti, natož takhle z pár kroků na nehybný cíl.

Uslyšela ránu. Čekala, až se dostaví bolest, ale smrt byla rychlejší. Potřetí dopadla do kupy klestí. Umřela a nestačila porozumět.